

Br.

Podgorica, 8. decembar 2023.

I Z V J E Š T A J

o učešću ministra vanjskih poslova Crne Gore dr Filipa Ivanovića na 30. zasjedanju Ministarskog savjeta OEBS-a, u Skoplju, R. Sjeverna Makedonija, 30. novembar - 1. decembar 2023. godine

Ministar vanjskih poslova dr **Filip Ivanović** predvodio je delegaciju Crne Gore na 30. zasjedanju Ministarskog savjeta OEBS-a u Skoplju, od 30. novembra do 1. decembra 2023. godine, što je ujedno i najvažniji godišnji događaj Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS).

U sastavu crnogorske delegacije bili su: ambasador **Milisav Raspopović**, državni sekretar u MVP-u; ambasador **Veselin Šuković**, stalni predstavnik Crne Gore pri UN, OEBS-u i drugim međunarodnim organizacijama u Beču; **Marija Petrović**, ambasadorica Crne Gore u Republici Sjevernoj Makedoniji; **Radovan Bogojević**, v.d. generalnog direktora za multilateralne poslove u MVP; **Velimir Šljivančanin**, savjetnik u Ambasadi Crne Gore u Republici Sjevernoj Makedoniji; **Mirela Tuzović**, šefica Biroa za odnose s javnošću, Kabinet ministra vanjskih poslova; i **Mladen Ilinčić**, ataše u Direkciji za OEBS i Savjet Evrope u MVP.

Tokom zasjedanja Ministarskog savjeta, kao i prethodne godine, dominantna tema bila je ruska agresija nad Ukrajinom, kao najveća bezbjednosna kriza u Evropi od kraja Drugog svjetskog rata, a koja je proizvodila reperkusije na predsjedavanje Sjeverne Makedonije ali i na cjelokupno djelovanje OEBS-a u izvršavanju mandata.

Države učesnice su razgovarale i o ostalim zajedničkim izazovima sa kojima se Organizacija suočava kao što su zamrznuti konflikti, zloupotreba ljudskih prava i sloboda i izostanak konsenzusa između država učesnica.

U situaciji narušenog povjerenja i ukupnog ambijenta, na plenarnom dijelu zasjedanja, naročiti izazov predstavljalo je postizanje kompromisa među državama članicama za donošenje ključnih odluka za dalje funkcionisanje OEBS-a, a posebno imajući u vidu da je za donošenje političkih odluka potrebna saglasnost svih 57 država učesnica.

U takvim okolnostima postignut je dogovor da predsjedavajući OEBS-u za 2024. godinu bude Malta, čiji će mandat započeti 1. januara 2024. godine, dok je pronađen kompromis o produženju mandata za devet mjeseci za četiri čelne pozicije OEBS-a (do 3. septembra 2024. godine), i to za generalnu sekretarku OEBS-a Helgu Šmid, i predstavnike tri autonomne institucije, visokog predstavnika za nacionalne manjine Kairata Abdrakmanova, specijalnu predstavnicu za slobodu medija Terezu Ribeiro i direktora Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava Matea Mekaćija.

U izlaganju na plenarnom dijelu Ministarskog savjeta ministar Ivanović je podvukao značaj zajedničke odgovornosti svih država u osnaživanju OEBS-a u cilju izvršavanja svog mandata i posebno naglasio potrebu održavanja kontinuiteta mandata čelnih pozicija organizacije u punom kapacitetu.

Dodatno je iskazao namjeru Crne Gore da nastavi da pruža konstruktivan doprinos rješavanju postojećih izazova i zaštiti zajedničkih vrijednosti protiv rastućih prijetnji. Apostrofirao je i namjeru da se udvostruče naponi u pravcu postizanja održivog rješenja za sve konflikte, a naročito za tekuće kompleksne bezbjednosne izazove, brutalnu rusku agresiju protiv Ukrajine i pogoršanje bezbjednosne situacije u OEBS regionu i šire. U cilju izgradnje povjerenja, uputio je poruku da je potrebno zaustaviti patnju civila i flagrantno kršenje međunarodnog humanitarnog prava i osigurati da svi počinoci zločina budu procesuirani.

Na paralelnom događaju o antikorupciji, ministar Ivanović je sa ministrima vanjskih poslova država Zapadnog Balkana, potpisao Zajedničku izjavu o borbi protiv korupcije u Jugoistočnoj Evropi kroz povraćaj imovine i upotrebu digitalizacije. Tom prilikom, ministar je imao izlaganje o značaju borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije kroz upotrebu informacionih tehnologija, i prenio opredjeljenje Crne Gore da ovom izazovu pristupi na adekvatan način uz implementaciju odgovarajućih reformi sa ciljem iskorjenjivanja korupcije, a što će ubrzati naš put ka EU.

Delegacija Crne Gore je tokom trajanja Ministarskog savjeta učestvovala i u paralelnim događajima o aktuelnim izazovima sa kojima se Organizacija i njene učesnice suočavaju.

Grupa od osam država učesnica OEBS-a, među kojima Crna Gora, koja je pokrenula Inicijativu zaštitnika demokratije (*DDI-Democracy Defenders Initiative*), održala je paralelni događaj u vidu ceremonije uručivanja godišnje nagrade ruskoj NVO Agora. Ova nagrada dodjeljuje se za izuzetan doprinos u promovisanju ili borbi za ljudska prava i demokratiju u OEBS-ovom regionu, a učešće na događaju uzeli su v.d. generalni direktor **Radovan Bogojević** i ambasador **Veselin Šuković**.

Imajući u vidu kontinuiranu agresiju Ruske Federacije na Ukrajinu, i nepodijeljenu pažnju grupe zemalja EU i NATO ka ovom pitanju, grupa država, uz Crnu Goru u svojstvu ko-sponzora, organizovala je i paralelni događaj na temu „U sjenci ruske okupacije: kako osigurati odgovornost za počinjeno i povratak civilnih zatvorenika“. Učesnici panela su ovom prilikom razmijenili ideje u pravcu implementacije međunarodnih obaveza u cilju sigurnog

povratka pritvorenih civila i uspostavljanja odgovornosti za povezane zločine, te ukazali na obavezu država u poštovanju međunarodnog humanitarnog prava. Ispred crnogorskog MVP-a događaju je prisustvovao v.d. generalni direktor **Radovan Bogojević**.

Na događaju „Očuvanje pluralizma – sigurnost novinarki“, pod pokroviteljstvom specijalne predstavnice za slobodu medija Tereze Ribeiro, koji je inicijalno predstavljen na Varšavskoj konferenciji o ljudskoj dimenziji u septembru ove godine, učestvovali su v.d. generalni direktor **Radovan Bogojević** i ataše **Mladen Ilinčić**. Na panelu, učesnici su pročitali Zajedničku izjavu o zaštiti novinarki, kojoj se pridružila i Crna Gora, a u kojoj je reafirmisana posvećenost poboljšanju sigurnosti novinarki, promovisanju medijskih sloboda i rodne ravnopravnosti.

Plenarno zasjedanje Ministarskog savjeta pratilo je i organizovanje radne večere kao i radnog ručka za šefove delegacija svih zemalja učesnica OEBS-a, gdje su prisutni razmijenili mišljenja o aktuelnim problemima u regionu OEBS-a.

Od zajedničkih izjava različitih grupa zemalja, Crna Gora je podržala izjavu o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, izjavu grupe zemalja o ženama, miru i bezbjednosti, zajedničku izjavu za NATO, zajedničku izjavu EU, izjavu o 90. godišnjici Gladomora 1932-1933, dok smo se, takođe, pridružili izjavi o bezbjednosti novinarki.

***

Uz realizovane aktivnosti multilateralnog karaktera, ministar Ivanović je na marginama Ministarskog savjeta održao i bilateralne sastanke od značaja za afirmaciju ekonomskih i vanjskopolitičkih prioriteta naše zemlje, i to tete-a-tete sastanak sa državnim sekretarom SAD-a **Antonijem Blinkenom**, sastanak sa državnim sekretarom za vanjske, Komonvelt i razvojne poslove Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske **Dejvidom Kameronom**, potpredsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova R. Srbije **Ivicom Dačićem**, ministrom vanjskih poslova Azerbejdžana **Jejhunom Bajramovim**, ministrom vanjskih poslova Jermenije **Araratom Mirzojanom**, državnom sekretarkom za Evropu u MVP-u R. Francuske **Lorans Bun**, zamjenikom ministra vanjskih poslova Japana **Fukazavom Joićijem**, generalnom sekretarkom OEBS-a **Helgom Šmid** i specijalnom predstavnicom za slobodu medija (RFoM) OEBS-a **Terezom Ribeiro**.

U svim razgovorima ministra sa visokim zvaničnicima, razmijenjena su mišljenja o različitim aspektima bilateralnih odnosa, našoj saradnji sa OEBS-om, EU integracijama, regionalnim pitanjima, i geopolitičkim kretanjima u OEBS-ovom regionu i šire.